

“Aliluja. Aliluja. Aliluja.”

Sled Akatista – hvalebstvenata pesen kym Bogorodica – izpluvah ot sinkavite oblaci tamjan i vidjah dyrvenija trem, pod kojto mylchalivo stojaha monasite i argatite-naemnici v manastirskoto stopanstvo. Skoro na trema se kachi dostolepen starec s dylga bjala brada, pred kojto se razkriha vratite na trapezarijata. Tova beshe prostorna zala s pravoygylna forma s njakolko dylgi dybovi masi s pejki. Samo na edna masa beshe servirano za tridesetina choveka. Ostanalite bjaha prazni, sjakash mylchalivo napomnjaha za stoticite kalugeri, objadvali tuk oshte ot chetirinajseti vek. Sednahme, no nikoj ne dokosna hranata, predi igumenyt da ja blagoslovi, blagodarejki na Gospod, che ni ja darjava. Pred vseki ot nas se namirashe metalna chinija s leshta, prigotvena samo s voda, parche ryzhen hljab, domat i chasha cherveno manastirsko vino *recina*. V tozi moment edin mlad poslushnik zapochna da chete zhitieto na njakakyv svetec ot drevna kniga vyrhu stativ, napomnjasht takyv za noti. V pylната tishina se chuvashе skyrcaneto na vilicite na argatite i zvynteneto na pribora za hrana. Vecherjashe se mylcheshkom; sjakash nikoj ne obryshtashe vnimanie na onova, koeto jade. Sedjah sred argatite i gledah tehnite skulesti, tymni lica, obrasli s ednosedmichna brada. Jadjaha nabožno skromnoto jastie sys zagrubelite si ryce, v chiito prysti lyzhicite izglezhdaha kato lyzhichki za sladko. Ot dylgata stena ni nabljudavaha mylchalivo ochite na monasite, vladicite, mitropolitite, kralete, imperatorite i angelite ot shestviето, narisuvano prez sedemnajseti vek ot znamenitija hilendarec Georgie Mitrofanovich. Beshe dosta stranno da jadesh pod

freskite, sred monasi i lozari, koito sjakash bjaha bliznaci na onezi ot stenata.

Ne zabeljazah sred horata okolo dylgata masa nito edin ohranen ili pylen. Monasite pridavat mnogo po-goljamo znachenie na posta i gladuvaneto, otkolkoto na hranata, za kojato ne e prilichno dori da se govori. S vyzhishtenie mi razkazvaha za svoite bratja, koito v peshternite kilii ne jadat i po chetirijset dena, molejki se prez cjaloto vreme. Za tehniya podvig i samootricanie se govori s vyzhishtenie. V Hilendar nito vednyzh ne chuh njakoj da spomene, che njakoe jastie e vkusno ili osobeno dobre prigotveno, nito che njakoe vino e pokachestveno ot drugo. Spomenavat edinstveno vodata ot kladeneca na sveti Sava v juzhnata chast na manastira, kojato naistina e ledena nasred juli mesec. Ako se pie ot styklена chasha, tja sigurno bi se zamyglila, no vsichki pijat ot *cimenta* – metalno kanche, zavyrzano za veriga da ne padne v kladeneca, ili, prosto, ot ryka. “Kogato Sokrat vidjal momcheto da pie s ryka ot izvora, schupil chashata” (Misteriozno izrechenie ot detstvoto mi).

Spomnih si s tyga i otvrashtenie za svoja zhivot i zhivota na prijatelite si, nashite dylgi pytuvanija do mesta, kydeto mozhesh da se nahranish dobre – ne znaem nito edna molitva naizust, no vseki ot nas spokojno mozhe da izdiktuva spisyk na predjastija, jastija i deserti ot mnogo svetovni svetilishta na pljuskaneto. Stori mi se, che tjaloto mi se razpada ot gnilotata na mesoto, ribata, sosovete, midite i kremovete, koito sym izjal prez vsichki tezi godini.

Vecherjata zapochna tochno v shest sledobed po nashe vreme (v Hilendar vremeto se presmjata drugojache, ot izgrev do zalez slynce), a zavyrshi, ne znam, mozhe bi samo polovin chas po-kysno, kogato igumenyt udari s lyzhica po chashata si, stana zaedno s vsichki, prekrysti se i blagodari na Boga za

hranata, kojato, mozhe bi, sme zasluhili prez tozi den. A po vreme na тази vecherja, edna ot naj-kratkite v zhivota mi, vremeto, sprjano ot pogledite na monasite i ktitorite ot stenite, sjakash napravi taka, che vsichki jastija, koito njakoga sym vkusil, da se svijat v edna edinstvena siromashka chinija postna leshta, a cjalata svetovna vinarska izba – v glytka vyzsladka recina, kojato mirisheshe na bychva.